

A D A T T Á R.

A magyar gyorsírás irodalma 1801—1920.

Magyarországot érdeklőleg az első gyorsírási munka 1801-ben német nyelven, majd 1802-ben Pesten KILIÁN-Testvéreknél latin nyelven jelent meg, DANZER F. C. kapitány tollából. DANZERnek 1802-ben megjelent munkája kiadásakor nem volt más célja, mint az, hogy «az 1786-ban keletkezett TAYLOR-féle angol gyorsírási rendszert a jeles magyar nemzet rendeinek, kiknek saját dicséretük az, hogy latin nyelven beszélnek, latinul bemutatassa», miután egy évvel előbb TAYLOR rendszerét 1801-ben német nyelven kiadta. TAYLOR rendszerének felvétele a magyar gyorsírás irodalmába pedig azért fontos, mert e rendszerből tanulták meg a gyorsírást többen azok közül, kik az 1832—1836. országgyűlésen gyorsírtak.

Ettől eltekintve a *legelső magyar gyorsírási munka nyomtatásban 1820-ban ily cím alatt jelent meg: A' Steganographianak I-ső könyv A' Tachygraphia vagy Szapora írás módja, melyet mint a Pasigraphiának Philosophica vagy Universalis nyelvnek is első vonásait, közre botsát xsengeképpen Gáti István, Pesten, Trattner János Tamás betűivel 1820.*

Tebát épen most száz esztendővel ennekelötte állapíthatjuk meg az első magyar gyorsírási munka megjelenését, minélfogva épen most időszzerűnek vélem, hogy a magyar gyorsírás irodalmát 1801-től, illetőleg 1820-tól 1920-ig terjedőleg bemutassam.

Az anyagot több évtizedre terjedt bűvárlatok alapján állítottam egybe, illetőleg dolgoztam fel annak jelzésével, hogy csakis azon munkákat soroltam itt fel, amelyek kizárólag a magyar gyorsírásra vonatkoznak. Ennélfogva minden, a gyorsíráshoz csak hasonló írásokat (pl. képirás, ékirás, rovásírás, titkos írás, zenei gyorsírás, a közönséges írás rövidítési jegyeire támaszkodó írás stb.) tárgyaló munkák felsorolását mellőztem.

Az anyag feldolgozásában azt a felosztást vettem alapul, melyet *A Magyar Gyorsírás Története* címen 1918-ban Szegeden II. bővített kiadásban megjelent könyvemben akkép jelöltem meg, hogy az I. kor-

szak DANZER, illetőleg GÁTI István fellépésétől kezdődik s tart 1832-ig, HAJNIK Károly fellépéséig. A II. korszakot 1832—1863-ig, vagyis a ma is érvényben levő első gráfikus gyorsírási rendszerek megjelenéseig számítjuk. A III. korszak 1863—1907-ig, vagyis a szegedi nemzetközi gyorsírói kiállítás, országos és nemzetközi gyorsíró-kongresszus megnyitásaig, míg a IV. korszak 1907-től napjainkig terjed.

Az összeállításban leghelyesebbnek azt véltem, ha az egyes munkákat megjelenésük sorrendjében mutatom be. Emellett sokkal jobban domborodik ki az egyes munka megjelenése, mintha az, akár külön valamely gyorsírási rendszerhez való csoportosítás keretében mutatattatik be, akár pedig oly csoportosítás keretében, mint pl. tankönyvek, olvasókönyvek, naptárak, történelmi munkák stb.

Megjegyzem még azt is, hogy ismétlések elkerülése végett, olyan munkánál, mely több kiadásban jelent meg, az illető szerző művét csak egyszer említem fel, az első kiadás idejében, megemlítve azonban ugyanakkor az utolsó kiadás időpontját is.

Beismerem, hogy a munka teljessége érdekében kívánatos lett volna, ha a gyorsírási szaklapok is felsoroltnak. Minthogy azonban a szaklapok, különösen a vidéken, sokszor egy-két szám megjelenése után megszűntek, majd több évi szünetelés után ismét azonos vagy új címmel jelentek meg, vagy amennyiben hosszabb életűek is voltak, részint a gyakori szerkesztői és kiadói változások miatt, részint kö- és könyvnyomdai nehézségek miatt nem jelentek és nem jelenhettek meg oly rendszeresen, hogy azok bárhol nyilvántartva vagy egybegyűjtve teljesen feltalálhatók lennének: ezeknek felsorolása csak hézagos lehetne s így ezek felsorolásától el kellett tekintenem.

Idevonatkozólag azonban mégis szükségesnek vélem itt felemlíteni azt, hogy a jelenleg érvényben levő három magyar gyorsírási rendszer mindenike életbelépésének napjától rendszerének fejlesztése és terjesztése érdekében Budapesten állandóan szaklapot ad ki.

Igy: a GABELSBERGER—MARKOVITS-rendszer szerint a *«Gyorsírási Lapok»* 1920-ban az LVIII-ik évfolyamban, az *«Írás»* a XIV-ik évfolyamban, a STOLZE—FENYVESSY-rendszer szerint a *«Magyar Gyorsíró»* a XXXIV-ik évfolyamban, a NAGY Sándor-rendszer szerint a *«Népszerű Gyorsíró»* a XXXI-ik évfolyamban jelenik meg.

Azt hiszem, hogy alkalomszerű összeállításom hézagpótló lesz különösen a gyorsírás iránt érdeklődők részére.

GOPCSA LÁSZLÓ.

A magyar gyorsírás irodalma 1801—1920.

I.

(1801—1832.)

DANZER I. C.: Das allgemeine System der Stenographie des Herrn Samuel Taylor. Wien, Junker, 1801. (8r. 28 l. 5 tabella.)

DANZER I. C.: Systema Generale Stenographie *Samuelis Taylor*, professoris oxoniensis etc. ad linguam latinam accomodavit — centurio rei castrametatoriae in exercitu caesareo regio. Pesthini, apud Fratres Kilian, 1802. (8r. 34 l. 4 tábla.)

GÁTI ISTYÁN: A' Tachygraphia vagy Szapora írás módja, mellyet mint a Pasigraphiának Philosophica vagy Universalis nyelvnek is első vonásait, közre bocsát zsengeképpen —. Pesten, Trattner János Tamás betűivel 1820.

U. a. Tachygraphia Pasigraphia Universalis Lingua Rövid Foglalatja 1824. (Magyar Nemzeti Múzeumban.)

KOVÁCS IMRE: Ts Bihar Vgye' Esküdtje: Stenographia, vagy a' Sebes máskeppen Gyorsírás mestersége. 44—63 lap, I—IV tábla. Tudományos Gyűjtemény 1821. XI. kötetében. A' Cs. kir. Felsőg kegyes Engedelmével. Pesten, Ns. Trattner János Tamás betűivel és költségévei.

II.

(1832—1863.)

BORSOS MÁRTON: Tachigraphia vagy is Gyorsírás Theoretikai s practikai oktatása. Magyar nyelvre alkalmaztatva — ügyvéd által. Pesten, Nyomatta Fűskúti Landerer 1833.

(DOBROSSY ISTVÁN): Gyorsírás, Taylor rendszere után, magyar nyelvre alkalmazta D****y J. Pesten, 1843. Kiadja Geibel Károly.

GÁSZNER LAJOS: A gyorsírás (Stenographia) rövid és magyar nyelvre alkalmazott tana. Pest, I. kiadás. Osterlamm, 1861. II. kiadás. 1862. Emich G.

GYURITS ANTAL: A gyorsírásról elméleti és gyakorlati tekintetben. Pozsony. (Ny. Schmid Antal.) 1844.

NAGY MIKLÓS: Magyar Gyorsírás. Pest, 1861. Emich G.

III.

(1863—1907.)

1863.

FENYVESSY ADOLF: A magyar gyorsírászat kimerítő tankönyve. Berlin—Pest, 1863. (Stolze rendszerének áttétele.) A VII. kiadás 1915-ben jelent meg.

U. a.: A gyorsírás a középtanodákban. Pest, 1863. Osterlamm K.

U. a.: A Magyar Gyorsíró. Buda, 1863. II. kiadás Pest, Légrádi, 1868. III. kiadás Pest, Petrik, 1871. IV. kiadás Budapest, Aigner, 1874.

MARKOVITS IVÁN és SZOMBATHY IGNÁC: Gyorsírás. Gabelsberger elvei szerint magyar nyelvre alkalmazva. Pest, 1863. (Mint a «Gyorsírászat» című szaklap melléklete, gyorsírási nyomdai betűkkel jelent meg.)

1864.

MARKOVITS IVÁN magyar gyorsírástana, mely a magas kormány által a középtanodák számára kizárólagosan elfogadtatott, Európaszerte ismeretes *Gabelsberger rendszerének elvei szerint* íratott és a magántanulásra kiváltképpen alkalmaztatott. Buda, 1864. — Az 1893. évig MARKOVITS *Levelező Gyorsírás* tankönyve IX. kiadásban, *Vitairás* tankönyve VIII. kiadásban jelent meg.

1894-ben MARKOVITS *Levelező Gyorsírását* szerző irodalmi hagyatékából a X. kiadásban, *Vitairását* pedig a IX. kiadásban sajtó alá rendezte VIKÁR BÉLA. A *Levelező Gyorsírás* 1916-ban a XV. kiadásban, a *Vitairást* pedig 1911-ben a XII. kiadásban ugyancsak VIKÁR BÉLA rendezte sajtó alá.

1865.

CSANÁDI ISTVÁN: Első magyar gyorsírási emlékkönyv. Bécs, 1865.

ELISCHER GYULA: Virágok gyorsírási mezben. Pest, 1865.

MARKOVITS IVÁN: Magyar gyorsírási oktató levelek Gabelsberger rendszere szerint. Bécs, 1865.

1866.

ELISCHER GYULA: Gyorsírási zsebkönyv. Bécs, 1866.

FAYER LÁSZLÓ dr.: Gyorsírási évkönyv. Pest, 1866. Lampel R.

1867.

FAYER LÁSZLÓ dr.: Gyorsírási évkönyv. Pest, 1867. Lampel R.
SZEPESSY XAV. FERENC: Az élet minden pályáján szükséges a gyorsírást birni. Pest, 1867. Lauffer V.

1868.

BONYHAI JÓZSEF: Debreceni Gyorsíró. Debrecen, 1868.
SZOMBATHY IGNÁC dr.: A gyorsírázat rövid történelme Noë után. Pest, 1868. Nyom. Bartalits J.

1869.

FENYVESSY ADOLF: Az országgyűlési gyorsíró kézikönyve. Pest, Petrik, 1869. II. kiadás Budapest, Benkő, 1906.

1870.

F(AYER) GY(ULA): Jelények és vitairási rövidítések gyűjteménye. Pest, 1870.

FAYER LÁSZLÓ dr.: A szóbeli eljárás és a gyorsírázat. Pest, Pfeiffer bizománya, 1870.

MARKOVITS IVÁN: Győzzön a jobb. Pest, 1870.

1871.

GÜNTHER ANTAL dr.: Gyorsírási Oktató-Levelek. Pest, 1871.

SCHÜTZ MIKSA: Gyorsírói Olvasókönyv. Pest, 1871. Lampel R.

1873.

ARENDTS LIPÓT alkotta észszerű könnyű és biztos gyorsírás. A rendszer alkotója beleegyezésével és közreműködése mellett a magyar nyelvre alkalmazá DOHNÁNYI FRIGYES. Budapest, 1873. Aigner L. II. javított kiadás 1878.

1874.

NAGY SÁNDOR: A gyorsírás történelmének rövid vázlata a jelesebb rendszerek illusztrációjával. Budapest, 1874. Nyom. Beck F.

U. a.: Gyorsírázati könyvtár. Szépirodalmi művek gyorsírási mezében a Gabelsberger-Markovits-rendszer szerint. 1—4. kötet. Budapest, 1874. Beck F.

U. a.: Gyorsírási Olvasmányok a Gabelsberger-Markovits-féle gyorsírási rendszer szerint. Budapest, 1874. Beck F.

U. a.: Az összes levelezési jelények és monogrammok gyorsírási és közönséges írású betürendben. Budapest, 1874. II. kiadás 1875.

1875.

BALOGH ANDOR: A Gabelsberger-Markovits-rendszer szabályai. Budapest, 1875.

U. a.: A magyar gyorsírás tankönyve. Budapest, 1875. Nyom. Beck.

U. a.: Válaszom Markovits Ivánnak. Budapest, 1875. Nyom. Beck.

FLEISCHACKER M. FR.: A gyorsírás rövid története. Győr, 1875.

HADIK RICHÁRD: A gyorsírás tanításának módja. Győr, 1875.

LESZLÉNYI IMRE: Ars Tironia vagy a római tachygraphia rövid ismertetése Győr, 1875.

U. a.: Hogyan kell a Gabelsberger-Markovits gyorsírási rendszert javítani? Győr, 1875.

NAGY SÁNDOR: Vitairási jelények és rövidítések. Budapest, 1875. Beck F.

U. a.: Gyorsírási rövid tankönyv a Gabelsberger-Markovits-rendszer szerint. Budapest, 1875.

1876.

KAPCZY ZOLTÁN: A gyorsírás fejlődésének és irodalmának rövid vázlat. Győr, 1876.

NAGY SÁNDOR: Népszerű Gyorsírás. Budapest, 1876. I. kiadás. A XIV. kiadás Budapest, 1912.

1877.

BERNDT ISTVÁN: A budapesti gyorsíróegylet könyvtárjegyzéke. Budapest, 1877.

DOHNÁNYI FRIGYES: Panstenographia. Pozsony, 1877. II. kiadás Pozsony, 1887. III. és vitairással bővített kiadás Pozsony, 1894.

KELE ANTAL: Kritikai munkálatok a Gabelsberger-Markovits és Stolze-Fenyvessy magyar gyorsírási rendszerek felett. Budapest, 1877. Aigner.

KOVÁCSHÁZI ISTVÁN: Pantographia. Budapest, 1877. Franklin-Társulat.

LESZLÉNYI IMRE: A magyar gyorsírás elmélete. Győr, 1877.

THEISZ JÁNOS: Magyar gyorsírási olvasókönyv. Pozsony, 1877.

1878.

FALUDI GÉZA: A Stolze-Fenyvessy-féle egyszerűsített gyorsírás tankönyve. Budapest, 1878. III. kiadás, 1882.

NAGY SÁNDOR: Iskolai gyorsírás. Budapest, 1878. Az V. kiadás 1909.

1879.

LESZLÉNYI IMRE: Emlékezettan és gyorsírás. Győr, 1879.

NAGY SÁNDOR: Táblázata az iskolai gyorsírásban előforduló rövidítéseknek közönséges betűrendben. Budapest, 1879.

1880.

BÓDOGH JÁNOS: A gyorsírás rövid tankönyve. Szeged, 1880. II. kiadás 1881. III. kiadás 1883.

U. a.: A magyar gyorsírás tankönyve. Három kötetben. Az I. rész: Levelező gyorsírás. 1880—1912-ig, XVI kiadásban jelent meg. A XVII. kiadás 1914-ben, a XVIII. kiadás 1916-ban, a XX. kiadás 1920-ban BÓDOGH JÁNOS és KATONA DÁVID szerkesztésében és PAP SÁNDOR kezeírásában Szeged, Várnay L. kiadásában. A II. rész: Gyakorlati gyorsírás (1887), (Mérsékelt Vitairás) és a III. rész: Parlamenti Gyorsírás (1890) egyesített kötetben 1910-ig V. kiadásban Szeged, Várnay L. A VI. kiadás 1914-ben, a VIII. kiadás 1920-ban BÓDOGH JÁNOS és KATONA DÁVID szerkesztésében és PAP SÁNDOR kezeírásában Szeged, Várnay L.

FORRAI SOMA: Magyar gyorsírók évkönyve. Budapest, 1880.

U. a.: A magyar gyorsírás tankönyve Gabelsberger-Markovits rendszere szerint Iskolai és magánhasználatra. I. kötet: Levelező rész. I. kiadás 1880. XIV. kiadás 1914. II. kötet: Vitairás. V. kiadás 1914. Budapest, Lampel R.

SZALÁGYI AURÉL: Abszolút becsű magyar gyorsírás. Tanulmány. Budapest, 1880.

1881.

BÓDOGH JÁNOS: Gyorsírási Olvasókönyv. I. kötet. Szeged, I. kiadás 1881. II. kiadás 1889. III. kiadás 1897.

1882.

BÓDOGH JÁNOS: Vitairási Olvasókönyv. II. kötet. Szeged, 1882.

KOZÁRY JÓZSEF: Hóvirágok. Költeményfüzér. Gyorsírási mezben. Budapest, 1882. Beck F.

TÁBLÁZATA az iskolai gyorsírásban előforduló rövidítéseknek. Külön lenyomat a Népszerű Gyorsíróból. Budapest, 1882.

1883.

FORRAI SOMA: Szépirodalmi munkák gyorsírási mezben: 1. Regék, írta Jókai Mór. Budapest, 1883. 2. Elbeszélések. Budapest, 1886. 3. Történelmi apróságok. Budapest, 1888.

1884.

KELE ANTAL: Az új magyar gyorsírás tankönyve. Nyelvünk természetéhez alkalmazva s különös tekintettel a magántanulásra. Nagykiszta, 1884.

1885.

KANKOVSKY FERENC: Ismertető táblázat. Pozsony, 1885.

KOZÁRY JÓZSEF: A Gabelsberger-rendszerű gyorsírás új módszerű gyakorlati tankönyve. Budapest, 1885. Zobel Lipót nyomdája.

SZILÁGYI ALADÁR: A Gabelsberger-Markovits-féle gyorsírászat tankönyve. I. rész. Levelezőírás. Budapest, 1885. Benkő Gy.

1886.

HEGEDŰS FERENC: A gyorsírás gyakorlati tankönyve. Levelező rész. Budapest, 1886.

U. a.: A vita- és parlamenti írás gyakorlati tankönyve. Budapest, 1886.

1887.

GOPCSA LÁSZLÓ dr.: A magyar gyorsírás modern irodalmának negyedszázada. Szamosujvár, 1887.

P. GYURMÁN ANDOR: A magyar gyorsírás kimerítő tankönyve. Budapest, 1887. Heisler.

U. a.: Kulcs a magyar gyorsírás tankönyvéhez. Budapest, 1887.

THEISZ JÁNOS: Gyorsírási olvasókönyv. Gabelsberger-Markovits rendszere szerint. Pozsony, 1887. Stampfel.

1888.

KOLLMANN GYULA: A Gabelsberger-Markovits-féle gyorsírás gyakorlati tankönyve a gyorsírás történetével. Két kötet. Arad, 1888.

1889.

VIKAR BÉLA: Gáti István steganographiája kapcsolatban a modern stenographiával. A Magyar Tudományos Akadémia kiadása. Budapest, 1889.

1890.

BÓDOGH JÁNOS: A Gabelsberger-Markovits-rendszerű levelezési és gyakorlati gyorsírás állandó rövidítései. III. kiadás. Szeged, 1890.

SZALÁGYI AURÉL dr.: Abszolút magyar gyorsírás. Budapest, Preszburger Fr. kö- és könyvnyomda, 1890.

1891.

ADORJÁN EMIL: Tizenöt gyorsírási óra. Nagyvárad, 1891. Unger J. bizománya. II. kiadás 1892. III. kiadás 1893.

SHELL ANTAL: Hítszónoklati gyorsíró. Levelező rész. A Gabelsberger-Markovits-rendszer szerint. 1891.

1892.

FORRAI SOMA: Kritika dr. Szalágyi Aurél abszolút magyar gyorsírásáról. Budapest, 1892. Lampel.

LENGYEL PÁL: A magyar gyorsírás tankönyve. Budapest, 1892.

SZABÓ SÁNDOR: A magyar gyorsírás tankönyve. Levelező írás. Budapest, 1892.

1893.

GOPCSA LÁSZLÓ dr.: A magyar gyorsírás története. Budapest, 1893. Singer és Wolfner. II. bővített kiadás Szeged, 1918. Várnay L.

VARGAY ISTVÁN dr.: A magyar gyorsírás tankönyve. (Stolze-Fenyvessy egyszerűsített rendszer.) Budapest, 1893. III. átdolgozott és tetemesen bővített kiadás, Budapest, 1895.

U. a.: A magasabb fokú és a parlamenti gyorsírás. Budapest, 1893. Pesti könyvnyomda.

1894.

ADORJÁN EMIL: Gyorsírási Olvasókönyv a Stolze-Fenyvessy-rendszer szerint. Nagyvárad, 1894. II. kiadás 1898. Budapest,

BÓDOGH JÁNOS: A magasabb fokú gyorsírás tankönyve. A gyakorlati és parlamenti gyorsírás új elmélet alapján. Szeged, 1894.

ERDÉLYI VIKTOR: A gyorsírás tankönyve egyszerűsített Gabelsberger-

rendszer alapján. Faulmann Károly után magyar nyelvre alkalmazva. Budapest, 1894. Lampel R. II. kiadás Budapest, 1896. Lampel R.

KISS ALBERT és NEUBAUER JÓZSEF: Vezérfonal a magyar gyorsírás megtanulására (Gabelsberger-Markovits-rendszer) az írás egység alapján. I. rész: Levelező írás. II. rész: Vitairás. Budapest, 1894. Ifj. Nagel.

NAGY SÁNDOR: Olvasmányok népszerű gyorsírással. Budapest, 1894.

SZABÓ LÁSZLÓ: A gyorsírászat módszertana. Szeged, 1894. Várnay L.

1895.

BOROS GÁBOR dr.: A gyorsírás történelme. Budapest, 1895. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület kiadása.

CSEREI JÓZSEF: A gyorsírászat módszertan köréből. Temesvár, 1895.

GYORSÍRÁS-SZÉPIRODALMI KÖNYVTÁR. Szerkeszti: B. Oláh Rózsa. Budapest, I—VI. füzet 1895—1903.

TYROLER LEONTIN: Válogatott olvasmányok Jókai műveiből gyorsírással. Budapest, 1895.

VARGAY ISTVÁN dr.: Kulcs a Stolze-Fenyvessy-féle egyszerűsített népszerű magyar gyorsírás tankönyvéhez. Budapest, 1895.

WIESINGER FRIGYES: A gyorsírás világából. 1895.

1896.

BÓDOGH JÁNOS: Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület lapjainak története. Budapest, 1896.

CSEREI JÓZSEF: Millenniumi gyorsírászat emlékkönyv. Temesvár, 1896.

U. a.: Hogy tanítom az első gyorsírási leckét. Temesvár, 1896.

FORRAI SOMA: Fokozatos gyorsírási olvasókönyv a Gabelsberger-Markovits-rendszer szerint. Budapest, 1896. Lampel R.

GONDOS MIKSA: A gyorsírási módszertan alapvonalai. Múraszombat, 1896.

ROSENTHAL M.: Gabelsberger X. Ferenc életrajza. Debrecen, 1896.

VARJÚ JÁNOS: A szegedi városi főgimnázium gyorsíró-iskolájának millenniumi emlékkönyve. Szeged, 1896.

VIKÁR BÉLA: Markovits Iván életrajza. Debrecen, 1896.

1897.

GUNYA BÉLA és LÁNG BÉLA: A Gabelsberger-Markovits-rendszerű magyar gyorsírás tankönyve. Budapest, 1897. Dobrovsky és Franke.

KOHN BERNÁT: Gabelsberger-Markovits-rendszerű kereskedelmi gyorsírás. I. kiadás. Budapest, 1897.

TARCSAL VIKTOR: Az egyszerű gyorsírás tankönyve. Gyorsírás vastagítás nélkül. Budapest, 1897.

1898.

GUNYA BÉLA: Gyorsírás 16 óra alatt. Budapest, 1898. Nagel.

NAGY SÁNDOR: Parlamenti gyorsírás. Budapest, 1898. II. kiadás 1908. III. kiadás 1914. Kókai.

1899.

BÓDOGH JÁNOS: A rövidítések betürendes nagy gyűjteménye. Budapest, 1899. II. kiadás 1906.

CÓSOMAY GYÖZÖ: A gyorsírázat praxisa. Szatmár, 1899.

KOZMA BERNÁT: Nagy Sándor gyorsírása. Kritika. Budapest, 1899. Kiadja az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület.

1900.

BÓDOGH JÁNOS: Részletes gyorsírás történelem. Budapest, 1900.

U. a.: Levelező gyorsírás. Stampfel-féle Tudományos Zsebkönyvtár, 54. füz. Pozsony, 1900.

KOZMA BERNÁT: Nagy Sándor parlamenti írása. Budapest, 1900. Kiadja az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület.

1901.

BÓDOGH JÁNOS: Vitagyorsírás. Stampfel-féle Tudományos Zsebkönyvtár, 65. füz. Pozsony, 1901.

U. a. Az I. nemzetközi Gabelsberger-gyorsírókongresszus Budapesten. Budapest, 1901.

KOVÁTS J. ISTVÁN: Nagy Sándor gyorsírása. Cáfolat Kozma Bernát bírálatára. Budapest, 1901.

1902.

KÁLLAI EMIL: Gyorsírók naptára. Budapest, 1902.

VIKÁR BÉLA: Óda. A szegedi városi főgimnáziumi gyorsírókör negyedszázados jubileumára. Szeged, 1902.

1903.

JAKAB LAJOS: Szegedi gyorsírázati díszemlékmű. Szeged, 1903.

1904.

BÁLINT ANTAL: Vitaírási gyakorlatok. Budapest, 1904.

BÁRDOS GYÖRGY dr.: Gyorsírászati naptár. Budapest, 1904.

SOMMER FARKASNÉ: A magyar gyorsírás tankönyve. Budapest, 1904. V. kiadás Budapest. Toldi L.

TÉGLÁS GÉZA: Útmutató a gyorsírótanfolyamok és gyorsírókörök szervezésére és vezetésére. Budapest, 1904.

AZ ORSZÁGGYŰLÉSI gyorsírók fönökség kérdései és egyéb gyorsírási ügyek. Írta: Egy öreg gyorsíró. Budapest, 1904. Kilián Fr. bizománya.

1905.

GOPCSA LÁSZLÓ dr.: Emlékezés Markovits Ivánra. Budapest, 1905. Ifj. Kellner E. nyomdája.

KÁLLAI EMIL: A szóbeliség elvének gyakorlati alkalmazása. Budapest, 1905.

KOZMA BERNÁT: A kereskedelmi gyorsíró gyakorlókönyve. Budapest, 1905.

U. a. Kereskedelmi levelek és üzleti jelentések. Budapest, 1905.

RÓNAY KÁROLY dr.: Adalékok Markovits életrajzához. Budapest, 1905. Nyom. Bagó Márton és fiánál.

GYORSÍRÁSI OLCSÓ KÖNYVTÁR. Szerkeszti: *Végyváry Ferenc*. Budapest, 1905. I—III. füzet.

1906.

FORRAI SOMA: Markovits mozaik. Budapest, 1906. Korvin Testvérek könyvnyomdai műintézet.

FÜLÖP ADORJÁN: Országgyűlési gyorsíró. Fenyvessy és Vargay nyomán. Autográfálta: Pollyák J. Szeged, 1906. Traub B. és Társa.

KAISER GIZELLA: Gyorsírók könyvtára. Budapest, Pátria, 1906.

KÁLLAI EMIL: Gyorsírók naptára. Szeged, 1906.

KOZMA BERNÁT: A kereskedelmi gyorsírás tankönyve. Levelező gyorsírás. Budapest, 1906. A VIII. kiadás Budapest, 1919. A mérsékelt és magasabb fokú vitairás Budapest, 1906. a IV. kiadásban jelent meg.

KOZMA BERNÁTNÉ: Gyorsírók naptára 1906. évre. Kiadja a kereskedelmi gyorsíró- és gépiró-szakiskola.

KÚN GYULA: A Gabelsberger-Markovits-rendszerű levelező gyorsírás tankönyve. I. kiadás Nagyvárad, 1906. V. kiadás 1908.

VIKÁR BÉLA: Gyakorlatok a gyorsírásból. Budapest, 1906. Toldi L. bizománya. II. kiadás 1907. III. kiadás 1911.

GYORSÍRÁSI FILLÉRES KÖNYVTÁR. Szerkeszti *dr. Bárdos György*. Budapest, 1906. I—XXXII. füzet.

GYORSÍRÁSI FÜZETEK. Szerkeszti *Kemény Ferenc*. Budapest, 1906. I—II. füzet.

IV.

(1907—1920.)

1907.

BÁRDOS GYÖRGY dr.: A gyorsírásról. Budapest, 1907. Országos Diák Gyorsíró Szövetség kiadása.

U. a.: Gyorsírás emlékkönyv. Budapest, 1907. Toldi L. bizománya.

KÁLLAI EMIL dr.: A gyorsírás ünnepe Szegeden. Szeged, 1907. Ifj. Árvay S.

KELE ANTAL dr.: Magyar gyorsírás rendszerem hajnalhasadása és diadalútja. Zalaegerszeg, 1907. Tahy R. utóda kny.

KOZMA BERNÁT: Gyakorlatok a kereskedelmi gyorsírásból. Budapest, 1907. Toldi L. bizománya.

RÉTI HUGÓ: Magyar gyorsírás tan- és olvasókönyv. Budapest, 1907. Eggenberger.

SÓS DÓRA: Szépirodalmi elbeszélések gyorsírás mezben. Budapest, 1907. Lampel.

1908.

GONDOS MIKSA: A gyorsírás elmélete. Budapest, 1908.

NAGY SÁNDOR: Az iskolai gyorsírás rövidítéseinek gyűjteménye. Budapest, 1908. Kókai.

PULTZER SÁNDOR: Gyorsírás zsebnaptár. 1908.

TÉGLÁS GÉZA: Új adatok a magyar gyorsírás történetéhez. Szeged, 1908.

1909.

BARCSAY-UTCAI főgimnázium gyorsíróköre kiadványai. Budapest, 1909.

BÁLINT ANTAL: A gyorsírásstudomány alapvonalai. Budapest, 1909.

BÓDOGH JÁNOS: Gyakorlatok a gyorsírásból. V. teljesen átdolgozott kiadás. Szeged, 1909.

GLOCK TIVADAR. Modern gyorsírás törekvések. Budapest, 1909.

Magyar Könyvszemle. 1920/21. I—IV. füzet.

RADÓ ANTAL dr.: Parlamenti szónoklat és parlamenti gyorsírás. Budapest, 1909. Toldi L.

RÉTI HUGÓ: Magyar levelező gyorsírás. (Közhasznú könyvtár 52—53. füzet.) Budapest, 1909.

U. a.: A Gabelsberger-Markovits-rendszer levelező gyorsírásának betürendes rövid gyűjteménye. (Közhasznú Könyvtár 77—78. füzet.) Budapest, 1909.

1910.

BÁRDOS GYÖRGY dr.: A gyorsírás tanítás módszere. Budapest, 1920. Jókai könyvnyomdai műintézet.

KOZMA BERNÁT: A kereskedelmi gyorsírásról. Előadás a szegedi gyorsírók egyesületének 1910. március 20-án tartott ülésén. Szeged, 1910.

KELE ANTAL dr.: A magyar gyorsírás tankönyve. Szerző sajátja. II. újból átdolgozott kiadás. Zalaegerszeg, 1910. Tahy R. utóda.

SZÖKE SÁNDOR: A vitagyorsírás tankönyve. Budapest, 1910. Toldi L. IV. kiadás 1910.

ZOLTÁN HUGÓ: Gabelsberger-Markovits gyorsírók évkönyve. Budapest, 1910.

1911.

KEMÉNY IMRE: Gyorsírók évkönyve. Budapest, 1911.

1912.

BÁRDOS GYÖRGY és DÉNES JÓZSEF: Levelező gyorsírási tankönyv. Budapest, 1912. Tisza testvérek.

ERNST JÓZSEF: Kereskedelmi vitairás. Tan- és gyakorlókönyv. Budapest, 1912.

NAGY SÁNDOR gyorsírása. IV. A kereskedelmi gyorsírás tankönyve. Budapest, 1912. Kókai.

RADNAI BÉLA: Az egyszerű gyorsírás tankönyve. Budapest, 1912. Heisler és Közöl. — II. bőv. kiad. U. o. 1914. Szerző kiad.

SÓS DÓRA: Gyorsírás. Átnézte Vikár Béla. Dr. Zay L. kezeltése. Budapest, 1912. Lampel.

WEBER BÓNIS: Roller rendszerének áttétele. 1912.

1913.

CSÁSZIK PÁL dr.: Gyorsírás a rendőrség szolgálatában. Budapest, 1913.

KRIPPEL MÓRIC: Egységes magyar gyorsírás tervezete. Selmecbánya, 1913. Negyedívre szorított rendszerlap könyvformai kiadásban.

STOLZE-FENYVESSY gyorsírásjelény-szótára. Budapest, 1913. Athenaeum.

VIKÁR BÉLA: Ötven év határán. Budapest, 1913.

1914.

CSÁSZIK FERENC: A Gabelsberger-Markovits-rendszerű gyorsírás tankönyve. Budapest, 1914. Toldi bizománya.

RADNAI BÉLA: A gyorsírás elmélete. Budapest, 1914. Heisler és Kószol.

1915.

BANTLER ÖDÖN és RÓZSA ANNA: A magyar gyorsírás methodikus tankönyve. Stolze-Fenyvessy-rendszer szerint. Budapest, 1915.

FORRAI SOMA és SZÉKELY LÁSZLÓ: Gyorsírás. Gabelsberger-Markovits rendszere szerint. Budapest, 1915.

SZÓNYA KÁROLY emlékezete. Kolozsvár, 1915. Lyceum kny.

1917.

DENGL JÁNOS dr.: Gabelsberger-Markovits rendszerű gyorsírási reformjavaslatok. Budapest, 1917. Ifj. Keller Ernő kny.

KATONA DÁVID dr.: A kereskedelmi gyorsírás tankönyve. Szeged, 1907. Várnay L.

1918.

RADNAI BÉLA: Az írás és olvasás lélektana. Budapest, 1918.

DENGL JÁNOS dr. és VIKÁR BÉLA: Levelező gyorsírás. Az Országos Gyorsíró Tanács Gabelsberger-Markovits szakosztályának 1917/18 tanévi megállapodásai szerint. Budapest, 1918. Toldi L.

1919.

GOPCSA LÁSZLÓ dr.: Magyar gyorsírási rendszerek. Szeged, 1919.

NAGY SÁNDOR gyorsírása I. A Népszerű Gyorsírás tankönyve. Irták KOVÁTS Alajos és B. MAJOR János. Budapest, 1919. II. kiad. U. o. 1920.

NAGY SÁNDOR gyorsírása. II. Az iskolai gyorsírás tankönyve. Irták KOVÁTS Alajos és B. MAJOR János. Budapest, 1919.

1920.

DENGL JÁNOS dr. és VIKÁR BÉLA: Vitairás. Az Országos Gyorsíró Tanács megbízásából. Budapest, 1920. Toldi L.

DENGL JÁNOS dr.: A népszerű gyorsírás és a Gabelsberger-Marko-

vits-rendszerü reformgyorsírás. Budapest, 1920. Orsz. Gyorsíró Tanács kiadása.

NAGY SÁNDOR: A gyorsírás történelmének vázlata. Átdolgozta és újabb adatokkal kiegészítette KOVÁTS Alajos. III. kiadás. Budapest, 1920.

NAGY SÁNDOR gyorsírása. A kereskedelmi gyorsírás tankönyve. Irta KOVÁTS Alajos. I. kiadás. Budapest, 1920.

Idegen nyelveken.

DOWERG RUDOLF dr.: Entwicklungsgesch. d. Gabelsberger'schen System. Wolfenbüttel, 1915. (387—392.)

GONDOS MAX: Die neuere Geschichte der Stenographie in Ungarn. Berlin, 1909. Gerdes & Hödel.

GÖTZHABER IRMA: Német gyorsírás Gabelsberger szerint. Átnézte és előszót írta: Vikár Béla. Budapest, 1913. Lampel. II. kiad. U. o. 1917.

U. a.: Kulcs a Gabelsberger-féle német gyorsíráshoz. Budapest, 1913. Lampel.

INTERNATIONALER STENOGRAPHENTAG VI. (System Gabelsberger) vom 6—9, August 1913. in Budapest. Darmstadt, 1914.

JAKAB LAJOS: Lernolibro de la plej simpla kaj plej facila Esperanta Stenografio. 1912.

MARKOVIS IVÁN: III. Internationaler Stenographen-Kongress. München, 1890. Kurzer Abriss der Geschichte der Stenographie in Ungarn.

U. a.: Lehrbuch der Stenographie nach Gabelsberger's System. X. Auflage. Budapest, 1917. Toldi L.

NAGY SÁNDOR GYORSÍRÁSA: *Német rész.* Népszerű és kereskedelmi gyorsírás. Írták: Kováts Alajos és B. Major János. Budapest, 1911. Kókai. II. kiadás 1920.

Török gyorsírás. Saját rendszere szerint. Budapest, 1913.

English Shorthand. System Nagy. (Angol gyorsírás.) Budapest, 1913.

Stenografia Italiana. Sistema Nagy. (Olasz gyorsírás.) Budapest, 1913.

Sténographie Française. Système Nagy. (Francia gyorsírás.) Budapest, 1913.

NAVARRÉ ALBERT: Histoire Générale de la Sténographie. Paris, 1909. (Hongrie 551—561.)

RÉTI HUGÓ dr.: Német levelező gyorsírás. Tudományos Zsebkönyvtár. 221. szám. Stampfel-féle könyvkiadóhivatal. Budapest—Pozsony, 1912.

RÓZSA ANNA és BANTLER ÖDÖN: A német gyorsírás tankönyve. Budapest, 1910. II. kiadás, 1913.

SZILÁGYI ALADÁR: Gabelsbergér-rendszerű német kereskedelmi gyorsírás. I. rész. Levelező írás. Budapest, 1905. Steiner Zs. bizománya Pozsony.

VERŐ LEÓ: Die Stenographie in Ungarn. Bunte Blätter. Wolfenbüttel. 8. Jahrgang, Heft 5—6. 1914.

VIKÁR BÉLA: Iván Markovits. Festrede, gehalten bei der Enthüllung des Markovits-Denkmal. Budapest, 1913.

Összeállította: DR. GOPCSA LÁSZLÓ.

Kassa város jegyzőkönyvéből.

1529. Acta feria sexta ante Georgi. Anthal Puposch auf Hannes *pwchpynder* mit Recht erlangt fl. 12 in 14 Tagen.

1530. Feria sexta ante Judica. Faydt auf Hannes *puchpynder* mit Recht erlangt fl. 1½. In 14 Tagen.

1530. Vorbot herr Paul Zeipners. Herr Paul Seipner hat eyn Vorbot geton auf das lezte geldt des Hannes *puechbynders*, das der Antal Puposch erlegen szol, bis zcum rechten Actum hora 9-a am Mittwoch vor Egidi im Jor 1530 cum scitu domini Judicis.

1531. Feria sexta ante Georgii. Jorg Feyner hat mit recht auf den meyster Hannes *puchpynder* erlangt fl. 1. den. 28 in 14 Tagen.

1531. Item Jakloffczky Michal hat mit recht auf den Joannem *puchpyndern* erlangt fl. 3. in 14 Tagen. Actum feria sexta ante Thomae apostoli in domo domini iudicis.

1547. Gaspar bibliopola de Eperyes arestat omnia bona Martini Zabo pro fl. VI. denar. X. In festo Corporis Christi.

Közli: KEMÉNY LAJOS.